

دانشگاه تهران

دانشکده فنی

بررسی عملکرد یکی از مخازن
کربناته نفتی جنوب غرب
ایران با استفاده از محاسبات
موازنۀ مواد

استاد راهنمای:

استاد مشاور:

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در

مهندسی شیمی - مخازن هیدرولکربوری

این مطالعه به بررسی مراحل طی شده جهت تعیین عملکرد یکی از میدانیں نفتی جنوب غرب ایران با استفاده از آنالیز اطلاعات تجربی موجود و محاسبات موازنہ مواد پرداخته و روش جدیدی را برای حل معادله موازنہ مواد پیشنهاد می کند. ساختار زمین شناسی پیچیده و وجود کلاهک گازی اولیه بزرگ بررسی درست عملکرد مخزن را با مشکل مواجه می کند.

در فصل اول، معادله عمومی موازنہ مواد استنتاج می شود. همچنین مدل‌های آبده موجود، بحث شده و موارد استفاده هر یک بررسی می گردد. در فصل دوم فعالیتهای انجام شده به وسیله محاسبات موازنہ مواد، مطرح و اصلاحات پیشنهادی برای معادله عمومی بررسی می گردد. در این بخش مرور کاملی بر کاربرد محاسبات موازنہ مواد از سالهای گذشته تا سال ۲۰۰۳ انجام گرفته است.

در فصل سوم پایان نامه به آنالیز رفتار سیال مخزن با استفاده از یازده نمونه ته چاهی پرداخته می شود و معادله حالت مناسب جهت مدل کردن رفتار سیال میدان پیشنهاد می گردد. همچنین چگونگی ارتباط سازند های تولیدی آسماری و سروک در این مخزن مورد بررسی قرار می گیرد.

در فصلهای چهارم و پنجم پس از بررسی کلیه آزمایشات فشار و با استناد به اطلاعات موجود، عملکرد دو بخشی برای میدان پیشنهاد شده است. سپس با استفاده از محاسبات موازنہ مواد، تطبیق تاریخچه سی و چهارساله برای عملکرد پیشنهادی میدان صورت گرفته و میزان هیدروکربور در جا و خواص آبده تعیین شده است.

فصل ششم پایان نامه، روش جدید حل معادله موازنہ مواد را با استفاده از تکنیک الگوریتم ژنتیکی بیان می کند. در روش فوق لزوم استفاده از معادلات مدل آبدہ به عنوان روابط کمکی جهت حل معادله موازنہ مواد حذف شده است. نتایج تست الگوریتم پیشنهادی برای سه مثال مختلف نیز ارائه گردیده است. مطالعه موجود نشان می دهد علیرغم توسعه شبیه سازهای پیشرفته مخازن، محاسبات موازنہ مواد هنوز هم ابزاری قدرتمند، سریع و کم هزینه جهت درک صحیح از نحوه رفتار مخزن می باشد.

فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
چکیده	I
فهرست مطالب	III
فهرست جداول	VIII
فهرست شکلها	X
فصل اول: موازنۀ مواد و مدل‌های آبدۀ	۲
۱-۱ مقدمه	۲
۲-۱ معادله عمومی موازنۀ مواد	۲
۳-۱ آندیشه‌ای تولید	۶
۴-۱ معادله موازنۀ مواد به صورت خط راست	۶
۵-۱ معادله موازنۀ مواد در موارد خاص	۷
۵-۱-۱ مخازن نفتی زیر اشباع	۷
۵-۱-۲ مخازن نفتی دارای کلاهک گازی بدون آبدۀ فعال	۸
۵-۱-۳ مخازن گازی	۹
۶-۱ آب ورودی	۱۱
۶-۱-۱ مدل آبدۀ جامی	۱۱

ادامه فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
۱۲ ۲-۶-۱ مدل حالت پایدار	۱۲
۱۳ ۱-۶-۱ مدل حالت ناپایدار	۱۳
۲۳ ۱-۶-۱ مدل حالت شبی پایدار	۲۳
۲۷ ۱-۶-۱ مدل آبده Cater - Tracy	۲۷
۲۸ ۱-۷ محاسبه همزمان نفت اولیه درجا و آب ورودی	۲۸
۳۱ فصل دوم: مروری بر مقالات	۳۱
۵۳ فصل سوم: آنالیز خواص سیال مخزن	۵۳
۵۳ ۱-۳ مقدمه	۵۳
۵۳ ۱-۱-۳ معادله حالت PR	۵۳
۵۴ ۳-۱-۳ انطباق نتایج معادله حالت با نتایج آزمایشگاهی	۵۴
۵۵ ۳-۱-۳ انتخاب پارامترهای رگرسیون	۵۵
۵۸ ۲-۳ کلیات	۵۸
۵۸ ۳-۳ محاسبه عمق نماینده برای نمونه های سیال	۵۸
۵۸ ۴-۳ نرمال کردن اطلاعات آزمایشگاهی به یک دما	۵۸
۶۰ ۵-۳ تحلیل تغییرات فشار اشباع بر حسب عمق	۶۰
۶۱ ۶-۳ تحلیل تغییرات خواص کلیدی سیال با فشار اشباع	۶۱

ادامه فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
۷-۳ آنالیز خواص C_{7+}	۶۳
۸-۳ انتخاب نمونه های PVT نماینده	۶۴
۹-۳ هموار سازی فشار اشباع	۶۵
۱۰-۳ هموار سازی خواص کلیدی سیال	۶۵
۱۱-۳ هموار سازی خواص C_{7+}	۶۸
۱۲-۳ هموار سازی ترکیب سیال	۶۸
۱۳-۳ تقسیم C_{7+} به اجزای مجازی	۷۰
۱۴-۳ تنظیم معادله حالت	۷۰
۱۵-۳ تنظیم مدل سیال برای اطلاعات گرانزوی	۷۱
۱۶-۳ مقایسه نتایج معادله حالت با اطلاعات چاهها	۷۳
فصل چهارم: آنالیز عملکرد مخزن	۷۷
۱-۴ مقدمه	۷۷
۱-۱-۴ آزمایش ساقه متنه	۷۷
۲-۱-۴ لایه آزمایی مکرر	۷۹
۲-۴ فشارهای ایستا	۸۰
۳-۴ تخمین شرایط اولیه فشار مخزن	۸۱
۴-۴ عملکرد فشاری مخزن	۸۱

آذنه فهرست مطالب

شماره صفحه

عنوان

۸۳	۴-۵ تعیین سطوح تماس
۸۳	۱-۵-۴ سطح تماس آب-تفت
۹۰	۲-۵-۴ سطح تماس گاز نفت
۹۱	۴-۶ تخمین شرایط دمایی مخزن
فصل پنجم: بررسی عملکرد پیش‌بینی شده به وسیله محاسبات موازنه مواد	
۹۴	۱-۵ مشخصات میدان مورد مطالعه
۹۸	۲-۵ اطلاعات لازم جهت ساخت مدل
۹۸	۱-۲-۵ اطلاعات پتروفیزیکی
۹۹	۲-۲-۵ نفوذپذیری متوسط
۹۹	۳-۲-۵ اطلاعات عمومی
۱۰۰	۴-۲-۵ خواص سیال مخزن
۱۰۱	۵-۲-۵ اطلاعات تولید و تاریخچه فشار
۱۰۵	۶-۲-۵ منحنی های نفوذ پذیری نسبی
۱۰۵	۳-۵ ساخت مدل موازنة میدان A
۱۰۵	۱-۳-۵ بررسی فرضیه تک بخشی عمل کردن مخزن
۱۰۶	۲-۳-۵ بررسی عملکرد دویخشی مخزن

ادامه فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
۳-۳-۵ تطابق تاریخچه	۱۰۷
۴-۵ بررسی مکانیزمهای تولید میدان	۱۰۸
فصل ششم: حل معادله موازنۀ مواد به وسیله الگوریتم ژنتیکی	۱۱۱
۱-۶ مقدمه	۱۱۱
۲-۶ شرح الگوریتم ساده	۱۱۱
۳-۶ مزایای الگوریتم ژنتیکی	۱۱۵
۴-۶ کاربرد الگوریتم ژنتیکی در حل معادله موازنۀ مواد	۱۱۶
۱-۴-۶ روش کار	۱۱۶
۲-۴-۶ حل یک مثال	۱۱۷
۳-۴-۶ محاسبات موازنۀ مواد با الگوریتم ژنتیکی برای میدان Guico	۱۲۱
ونزوئلا	
۴-۶ محاسبات موازنۀ مواد با الگوریتم ژنتیکی برای میدان گربناته	۱۲۳
جنوب غرب ایران	
نتایج و پیشنهادات	۱۲۵
منابع و مأخذ	۱۲۷